

Sirküler Tarihi : 13/06/2023

Sirküler No : 2023 / 81

ADAT FAİZ ORANI

Faiz için ortağa veya ilişkili şirkete fatura düzenlenmesi ve genel oranda % 18 KDV hesaplanması gereklidir. Bu şekilde verilen borç paralar **131 - 231 Ortaklardan Alacaklar**, hesaplanan faiz tutarları ise **642- Faiz Gelirleri** hesabında izlenir. Adat faizi hesaplamasında kullanılacak faiz oranının emsallere uygun olması gerekmektedir. Vergi Denetim Kurulu (VDK), Danışma Komisyonu tarafından 20 Aralık 2021 tarihinde yapılan toplantıda bu konuda alınan 2021/DK-1/1 sayılı Karar, VDK Başkanı tarafından onaylanarak 8 Nisan 2022 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Danışma Komisyonu Kararının özeti şu şekildedir:

“Transfer fiyatlandırması incelemelerinde mükellefin ortaklarına veya ilişkili kişilerine para kullandığı durumlarda iç emsal yok ise Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ilan edilen bankalarca açılan ticari kredilere uygulanan ağırlıklı ortalama faiz oranının, kullandırılan döviz cinsinin mezkur ilanda yer almaması halinde ise bankalardan alınan faiz oranı bilgilerinin dış emsal olarak dikkate alınması gerekir.”

VDK Danışma Komisyonu’nun kararları oldukça önemlidir. Bu Kararlar, VDK Başkanı tarafından onaylandığı takdirde, **Rapor Değerlendirme Komisyonları başta olmak üzere VDK’nın tüm komisyonları ve Vergi Müfettişleri** açısından bağlayıcı hale gelmekte, onaylanan bu kararlar doğrultusunda işlem yapılması gerekmektedir.

“Adat hesaplamalarında Merkez Bankası’nca reeskont işlemlerinde uygulanan faiz oranının esas alınması gerektiği, bu hesaplamada yine Merkez Bankası’nın avans işlemleri için belirlediği faiz oranının veya bankalarca TL cinsinden açılan kredilere uygulanacak ağırlıklı ortalama faiz oranının esas alınmasının mümkün bulunmadığı”

(Danıştay 3. D.’nin 02.06.2022 tarihli ve E.2022/873, K.2022/2695, Danıştay 4. D.’nin 11.10.2022 tarihli ve E.2019/9874, K.2022/5509, aynı tarihli ve E.2020/3, K.2022/5511 sayılı Kararları)

VDK açısından konu artık netleşmiştir: Şirketlerin ilişkili kişilere borç para kullandırdıkları takdirde adet faiz oranını öncelikle iç emsallerine bakıp belirlemeleri, iç emsal yoksa VDK Danışma Komisyonu kararına göre Merkez Bankası’nca ilan edilen bankalarca açılan ticari kredilere uygulanan ağırlıklı ortalama faiz oranını dış emsal faiz oranı olarak kabul edip adet faizi ve KDV hesaplamaları gereklidir. Buna aykırı olarak daha düşük oranda faiz oranı esas alarak adet faizi hesaplamaları halinde ise vergi ziyai cezalı kurumlar vergisi + KDV tarhiyatı yapılması söz konusu olacaktır.

GİB, bu yeni görüşe göre VDK’dan gelen raporlar uyarınca vergi ziyai cezalı tarhiyatlar yaparak ilgililere tebliğ edecektir. Mükelleflerinse, ya cezalı tarhiyatlarla karşılaşmamak açısından VDK’nın bu yeni görüşüne göre adet faizi hesaplamaları ya da Danıştay’ın yerleşik hale gelen kararlarına göre işlem yaparak, haklarında bu yeni görüşe göre işlem yapılması halinde dava açma yoluna gitmeleri gereklidir.

